

OPPIMISEN JA OSAAMINEN ARVIOINTI AMK-TUTKINTOON JOHTAVASSA KOULUTUKSESSA

Opetussuunnitelman osaamistavoitteet on kuvattu oppijan toimintana niin, että osaamisen kehittymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin voidaan arvioida. Osaaminen tunnistetaan tieto-, taito- ja arvo-osaamisena sekä kokemuksellisenä osaamisena, joihin sisältyy yksilön ja yhteisön osaaminen. Opetussuunnitelman osaamiskuvauksissa on hyödynnetty Bloomin taksonomiaa, jossa osaamisen kehittymistä kuvataan kuudella eri tasolla: tietäminen, ymmärtäminen, soveltaminen, analyysi, synteesi ja arviointi/uuden luominen.

Osaamisen arvioinnissa käytetään aina kulloinkin voimassa olevia arviointikriteereitä, jotka voivat vaihtua tutkinnon suorittamisen aikana. Seuraavassa kuvataan osaamisen arvioinnin perusteita opetussuunnitelman julkaisuhetkellä.

Yleisen työelämäosaamisen arviointi

Laurea-ammattikorkeakoulun LbD -toimintamalli edellyttää oppijan osaamisen kehittyvän koulutuksen aikana soveltamisen tasolta uuden luomisen tasolle saakka. Laureassa on kuvattu valtakunnallisen osaamisenviitekehyksen (NQF) pohjalta yhteiset yleiset työelämäosaamisen kriteerit. Yleinen työelämäosaaminen kehittyy osana moduuleita, opintojaksoja ja projekteihin osallistumista.

Taulukko 1. Laurean yhteiset yleiset työelämäosaamisen kriteerit

Osaamisen kuvaus	Osaamisen tavoite	Esimerkkejä
REFLEKTIO-OSAAMINEN <i>oppimisen taidot (EQF)</i> Oppijan oman ja muiden toimijoiden osaamisen arviointi ja kehittäminen osaamistavoitteiden saavuttamiseksi	Tyydyttävällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> osaa ratkaista roolinsa, toimintatapoihinsa ja osaamiseensa liittyviä ongelmia tavoitteellisesti päämäärän saavuttamiseksi 	Tyydyttävällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> muuttaa toimintatapojaan ja rooliaan sekä kehittää osaamistaan kehittämisprosessin edetessä hankkeelle asetettujen tavoitteiden ja päämäärän saavuttamiseksi. tuo esille arvostamiensa asiantuntijoiden esittämiä näkökulmia hankkeen edetessä
	Hyvällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> osaa analysoida toteutettuja toimintatapoja ja toimijoiden osaamista sekä tehdä analysoinnin perusteella johtopäätöksiä yhdessä muiden toimijoiden 	Hyvällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> vertailee tavoitteellisesti erilaisia näkökulmia yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa

EETTINEN OSAAMINEN	kanssa yhteisen päämäärän saavuttamiseksi	
	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa vertailla ja kehittää eri toimijoiden toimintatapoja, asetettuja tavoitteita ja päämäärää sekä prosessin kokonaisuutta ja luoda uuden toimintamallin 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> mallintaa kehittämishanketta kokonaisuutena vaikuttavuuden näkökulmasta
	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa noudattaa tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita osaa soveltaa oman alansa arvoperustaa ja ammattieettisiä periaatteita omassa toiminnassaan osaa soveltaa kestävän kehityksen periaatteita (ympäristövastuu, sosiaalinen, taloudellinen vastuu) omassa toiminnassaan toimii vastuullisena globaalina kansalaisena 	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> toimii sovittujen toimintatapojen mukaisesti ottaa muut huomioon, antaa tilaa muiden ajatuksille ja kuuntelee noudattaa pelisääntöjä (esim. aikatauluja), sitoutuu työhön, on huolellinen, luotettava, oikeudenmukainen, kunnioittaa toisten työtä, osoittaa tilannetajua ja käyttäytyy tilanteeseen sopivasti ymmärtää, että paikallisilla toimilla voi olla myös kansainvälisiä vaikutuksia ja päinvastoin
<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa ottaa vastuun omasta toiminnastaan osaa ottaa vastuun ryhmän toiminnasta 	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa valintoihin liittyviä ristiriitoja vertailee ja ottaa huomioon erilaisia näkökulmia, pystyy luopumaan itsekkäistä tarpeista yhteisen hyvän saavuttamiseksi arvostaa toisten työtä ja tuotoksia esim. esittämällä alkuperäislähteet 	

	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaikuttaa yhteiskunnassa osaamistaan hyödyntäen (LbD aluekehitys) 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee / kehittää asiakaslähtöisiä ja kestäviä ratkaisuja, jotka sisältävät taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristönäkökulman
<p>(TYÖYHTEISÖLLINEN) VIESTINTÄ-OSAAMINEN</p> <p><i>Opiskelija osaa toimia erilaisissa työhön liittyvissä viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti: opiskelija käyttää monipuolisesti viestinnän kanavia eri tilanteissa, vaihtaa sanomia ja ylläpitää vuorovaikutusta toisten ihmisten kanssa.</i></p>	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa viestiä tarkoituksenmukaisesti työyhteisön vuorovaikutustilanteissa ja osaa kommunikoida kulttuurienvälisissä tilanteissa 	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa projektin / hankkeen viestinnällisiä vaatimuksia ja edellytyksiä • edistää omalla toiminnallaan rakentavaa ilmapiiriä (asianmukainen, rakentava kritiikki) • arvostaa, kuuntelee ja kunnioittaa erilaisia viestijöitä ja kulttuureja sekä kielellistä monimuotoisuutta • soveltaa viestintäosaamistaan erilaisten ihmisten kanssa • kommunikoi vieraalla kielellä • käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tehtävissään
	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa viestiä vastuullisesti monialaisen työyhteisön /verkoston jäsenenä • osaa organisoida viestintää työyhteisössä • osaa arvioida monikulttuurisessa yhteistyössä tarvittavaa viestintäosaamista • osaa arvioida kansainvälisyyskehityksen 	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edistää viestinnällään yhteisön hyvinvointia • toimii aktiivisena ja tavoitteellisena kumppanina työyhteisössä ja verkostoissa globaalisti • jakaa tietoa ja tiedottaa oma-aloitteisesti hankkeen etenemisestä erilaisia viestintäkanavia käyttäen

	<p>vaikutuksia ja mahdollisuuksia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • löytää ratkaisuja viestinnällisiin haasteisiin • rakentaa ja organisoii verkostokumppanuuksia yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa
	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa uudistaa viestintätapoja • osaa johtaa viestintää • osaa kehittää työelämäyhteyksiä ja verkostoja • osaa vaikuttaa yhteiskunnassa viestimällä hankkeen tuloksista 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uskaltaa haastaa oman itsensä ja muut toimintaan • sietää epävarmuutta, keskeneräisyyttä ja epäonnistumisen mahdollisuutta viestintätilanteissa • toimii ammatillisesti, tulkitsee ja hallitsee tunteita kriittisissä vuorovaikutustilanteissa • rakentaa ja kehittää itsenäisesti verkostokumppanuuksia • käyttää uudistavia viestintätapoja
<p>INNOVAATIO-OSAAMINEN</p>	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tunnistaa työelämän/ hankkeen kohteita, joihin tarvitaan muutosta • osaa käyttää tarkoituksenmukaisia projekti-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan menetelmiä • osaa soveltaa kehittävää työtettä TKI-hankkeessa 	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hankkii ja käsittelee oman alan tietoa suhteessa TKI-hankkeeseen • tuo esille hankkeesta toteutettavissa olevia kehittämisaihioita
	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa organisoida TKI-hanketta • osaa analysoida ja tulkita innovaatioprosessia soveltaen alan olemassa olevaa kansainvälistä tietoa 	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokumentoi ja raportoi: kuvaa työelämää uudistavia luovia tieto- tai toimintatapoja hankkeen tavoitteiden mukaisesti • tuo esille alaan liittyviä kansainvälisiä

		<p>standardeja ja käytänteitä ja toimii niiden mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> uskaltaa kyseenalaistaa rakentavasti
	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa luoda uusia työtapoja käyttäen luovaa ongelmanratkaisua ja löytää asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ehdottaa ja toteuttaa rohkeasti ja luovasti ratkaisuja näkökulmansa perustellen visioi tulevaisuutta (ajassa etenevä ajattelu, kyky nähdä myös mennyt) luo uutta
<p>JOHTAMISOSAAMINEN</p> <p><i>Johtaminen on tavoitesuuntautunutta vuorovaikutteista sosiaalista toimintaa. Johtamisella ohjataan ihmisten toimintaa. Johtamisen avulla pyritään siihen, että joukko ihmisiä toimii paremmin ja tehokkaammin kuin ilman johtamista</i></p>	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää johtamisen ja yrittäjämäisen toiminnan perusteita osana projektityöskentelyä 	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa oman roolinsa johtaakseen omaa toimintaansa hankkeessa tunnistaa hankkeen tavoitteet ja asettaa itselleen tavoitteet
	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa johtaa kehittämishanketta projektipäällikkönä osaa kehittää kehittämishankkeessa toimivien yhteishenkeä omalla esimerkillään 	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> laatii projektisuunnitelman (juridinen ja taloudellinen näkökulma) tiedottaa päätöksistä ja hankemuutoksista sekä ratkaisee viestinnän ja vuorovaikutuksen ongelmia suunnittelee ja toteuttaa budjetin organisoi hankkeen toimintoja ja vastuuttaa toimijoita (jakaa työt ja vastuut) tukee projektipäällikkönä toimijoiden kehittymistä

		<ul style="list-style-type: none"> • tekee päätöksiä ennakoimattomissa tilanteissa • tunnistaa riskejä ja toimii ratkaisun löytämiseksi • seuraa ja arvioi projektia suhteessa suunnitelmaan
	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa johtaa proaktiivisesti • osaa yleistää kehittämishankkeessa syntyntä johtamisosaamista työelämän kehittämisessä 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visioi tulevaisuutta • uudistaa johtamiskulttuuria

Opintojen arviointi

Osaaminen arvioidaan Laureassa asteikolla 0-5 seuraavasti:

- 5 (kiitettävä),
- 4 (hyvä),
- 3 (hyvä),
- 2 (tydyttävä),
- 1 (tydyttävä) ja
- 0 (hylätty).

Opintojakso ja toteutuksen osa voidaan arvioida myös hyväksytty/hylätty (H/0) -asteikolla.

Osaamisen arvioinnin kriteerit ilmoitetaan opintojakson/projektin alkaessa. Arviointia suunniteltaessa hyödynnetään yhteisiä alkuvaiheen ja valmistumisvaiheen opiskelijan arviointikriteereitä, jotka on yhteisesti kuvattu tasoille 1,3 ja 5.

Taulukko 2. Yhteiset alkuvaiheen ja valmistumisvaiheen opiskelijan arviointikriteerit

	ALKUVAIHEEN OPISKELIJA	VALMISTUMISVAIHEEN OPISKELIJA
<p>KIITETTÄVÄ arvosana 5</p> <p>Opiskelija osaa:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää asiantuntevasti ammattikäsitteitä. • Noudattaa työturvallisuusohjeita vastuullisesti ja itsenäisesti. • Perustella toimintaa tutkitun tiedon avulla. • Toimia itsenäisesti ja aloitteellisesti tavoitteiden suunnassa. Toiminta on usein joustavaa, järjestelmällistä, kehittämispainotteista, luovaa ja aktiivista. • Valita toimintaan soveltuvia tekniikoita ja malleja ja perustella valintansa. • Toimia asiakaslähtöisesti ja tilanteenmukaisesti. • Edistää ryhmän toimintaa. • Kriittisesti soveltaa ammattieettisiä periaatteita toiminnassaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää asiantuntevasti ja laaja-alaisesti ammattikäsitteitä sekä hallitsee kokonaisuuksia. • Kehittää toimintaympäristönsä työturvallisuutta. • Kehittää toimintatapoja vertailemalla, yhdistelemällä ja valitsemalla tutkittua tietoa. • Toimia aloitteellisesti ja innovatiivisesti tavoitteiden mukaan. Toiminta pääsääntöisesti uutta luovaa, työelämää kehittävää ja selkeän ammatillista. • Valita, yhdistellä ja kehittää toimintaan soveltuvia tekniikoita ja malleja. • Toimia aloitteellisesti ja vastuullisesti asiakassuhteissa sekä ymmärtää asiakkuuden merkityksen kokonaisuuden kannalta. • Kehittää ja uudistaa monialaisen/-ammatillisen ryhmän toimintaa. • Soveltaa kriittisesti ammattieettisiä periaatteita monimutkaisissa ja ennakoimattomissa tilanteissa.
<p>HYVÄ arvosana 3</p> <p>Opiskelija osaa:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää systemaattisesti ammattikäsitteitä. • Soveltaa työturvallisuusohjeita toiminnassaan. • Perustella, vertailla ja analysoida toimintaansa yleisillä ohjeilla. • Selviytyä itsenäisesti erilaisissa tehtävissä kulloisessakin toimintaympäristössä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää asiantuntevasti ammattikäsitteitä. • Huolehtia omasta ja työyhteisönsä työturvallisuudesta sekä havaitsee kehittämiskohteita. • Valita toimintatapoja tutkitun tiedon ja ohjeistuksen perusteella. • Toimia systemaattisesti ja kriittisesti tavoitteiden suunnassa monimutkaisissa tilanteissa. Toiminta usein joustavaa, järjestelmällistä, luovaa ja aktiivista.

	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltaa monipuolisesti opittuja tekniikoita ja malleja. • Toimia ammatillisesti asiakastilanteissa. • Toimia ryhmässä tavoitesuhteisesti. • Perustella toimintaansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valita toimintaan soveltuvia tekniikoita ja malleja ja perustella valintansa. • Priorisoida ja ylläpitää asiakkuuksia/asiakassuhteita. • Edistää ryhmän toimintaa. • Soveltaa kriittisesti ammattieettisiä periaatteita toiminnassaan.
<p>TYDYTTÄVÄ, arvosana 1</p> <p>Opiskelija osaa:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää keskeisiä/yksittäisiä ja asianmukaisia ammattikäsitteitä sekä osoittaa perehtyneensä tietoperustaan. • Toimia turvallisesti, joskin toiminta on usein kaavamaista/ kokeilevaa/ hapuilevaa/ omalähtöistä • Noudattaa sääntöjä ja ohjeita sekä perustella toimintaansa annetuilla ohjeilla. • Toimia ohjattuna asianmukaisesti. • Käyttää opittuja tekniikoita ja malleja. • Ottaa toiminnassaan asiakkaat huomioon. • Toimia ryhmän jäsenenä. • Toimia ammattieettisten periaatteiden mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää systemaattisesti ammattikäsitteitä. • Noudattaa työturvallisuusohjeita vastuullisesti ja itsenäisesti. • Perustella ja analysoida toimintaansa yleisillä ohjeilla sekä tutkitun tiedon avulla. • Toimia ammatillisesti ja vastuullisesti ennakoimattomissa asiakas- ja ongelmatilanteissa. • Toimia itsenäisesti erilaisissa tehtävissä kulloisessakin toimintaympäristössä. • Soveltaa monipuolisesti opittuja tekniikoita ja malleja. • Toimia asiakaslähtöisesti ja tilanteenmukaisesti sekä ymmärtää asiakastarpeita. • Toimia ryhmässä tavoitesuhteisesti. • Toimia ja perustella toimintaansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.

Arvioinnissa hyödynnetään opiskelijoiden tekemiä itse- ja vertaisarviointeja sekä työelämän edustajien arvioita. Opiskelijalla on mahdollisuus myös aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen (AHOT). Arvioinnin avulla opiskelija voi seurata oman osaamisensa ja omien tavoitteidensa kehittymistä suhteessa tutkinnon asettamiin osaamisvaatimuksiin.